

Műhelymunka

Nem vagyok bennfentes a Magyar Televízió Szabadság téri székházában, mégis a minap részt vettem a világhírű filmrendezők vendégeként egy olyan munkamegbeszélésen, amelyen az eljövendő tévéalkotás csak csírájában, alapötlenként volt jelen.

A rendező először is leszögezte a számára legfontosabbat:

— Az alapötlethez ki kell találnunk valamit, ami sok minden lehet, csak egy nem. Nem lehet langyos. Provokálni kell. A nézőt úgy kell provokálni, hogy a következő pillanatra még mindig kíváncsi legyen.

Ezt nekem nagyon szimpatikus volt hallanom.

Most tehát mi nézők is szívleljük meg a világhírű rendező jó tanácsát, és annak szellemében, valamint lehetőségeinknek megfelelően kerüljük a langyosságot, provokáljunk.

Fordított provokáció ez. Nem a Magyar Televízió Szabadság téri székházából jut el a nézőkhöz, hanem fordítva. A nézőktől kell eljutnia a Magyar Televízió Szabadság téri székházába, hogy ott felfigyeljenek rá és a következő sorokra kíváncsiak legyenek.

Mint tévénéző, írom jelen soraimat.

Elégedetlen vagyok a Magyar Televízióval, bizonyos esetekben. Elégedetlen vagyok, mégpedig politikailag. Olyankor, amikor a késő estébe nyúló meccsközvetítés előtt a „Fazekak” című tévéjátékot sugározva fő műsoridőben: egy országgal próbálja elhitetni, hogy a hajdan kényszerűen elrejtett politikai művek napfényre kerülése — ez az aktualizálás! — ragyoghat igazi Napként a mi égboltozatunkon. Ezt a tévéjátékot a tehetségben különben nem szűkölködő Eörsi István írta Tánics Mihályról. Az irodalomban szokásos, hogy az író beleírja magát saját művébe. Ez tör-

tént most is. Nem Tánics Mihály eszméivel nem értek egyet, — és ez nagy különbség, — hanem kifogásolom az Eörsi István által sugallt eszméket és az azokra épített logikát. Egyszerűen azért, mert nem e világból valók és nem is e világba valók. Túlhaladtak. És lát-szatra naivak is, ebben rejlik megtévesztési lehetőségeik ereje, mert a naiv dolgok könnyen megtéveszthetik az ilyen alkotói, alkotásbeli ravaszágban járatlan tömegeket.

Politikai hibának tartom a „Vörös föld” című film sugárzását is. (Ezt már szóvá tette lapunk.) Csak annyit fűzök hozzá, hogy vitát elsősorban a Magyar Televízióknak kell folytatnia az ilyen művekről: az alkotás folyamatában, az alkotói műhelymunka során, melyben sohasem lehet elhanyagolható szempont a politikai hatásvizsgálat. Ha pedig — mindennek ellenére — a „Vörös föld”-höz hasonlóan igen igen problematikus alkotás végül is elkészül, a bemutatást kövesse vita. Mégpedig a leghatékonyabb fórumon és ugyanaz előtt a közönség előtt: a képernyőn.

A Magyar Televízió hatékonysága felbecsülhetetlen, a paraméterei még mindig meghatározhatatlanul bonyolultak és szerteágazók. De annyit már látni lehet, itt az ideje: az olyan hatáskötelezettség működtetésének is, hogy alkotói-politikai vitára provokálja saját magát önmagával kapcsolatosan. Egészséges, tehát előbbre lendítő és nem visszahúzó vitára!

A Magyar Televízió politikai következetességét, társadalomépítő elkötelezettségének érvényesülését most elsősorban ettől az utóbbtól — más szóval: a szárnyakat adó és szakadatlan önvizsgálatától, lelkiismeret-vizsgálatától — remélhetjük.

Simon Gy. Ferenc